

СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
АКАДЕМІЧНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ: «АТЛЕТИЧНІ ТРЕНУВАННЯ»
(В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ США)

Сергій Мединський, Валерій Соловйов, Андрій Окопний

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського*

Анотація. У статті розглянуто ключові стадії становлення освітньої рекреаційно-оздоровчої галузі в США. Визначається, що академічна спеціалізація «Атлетичні тренування» є сертифікованою програмою сфери охорони здоров'я, за якою готують фахівців для діяльності у галузі спортивної медицини; є офіційно визнаною Американською медичною асоціацією. Цілі і завдання таких навчальних програм спрямовані на підготовку фахівців, здатних на високому рівні професіоналізму організовувати рекреаційно-дозвілєву, оздоровчо-реабілітаційну діяльність.

Ключові слова: професійна підготовка, атлетичні тренування, США.

Abstract. The article discusses timeline of history of Athletic Training major in US. Athletic training is an academic major or graduate equivalent major program that is accredited by the Commission on Accreditation of Athletic Training Education. The athletic trainer's professional preparation is based on the development of specified educational competencies and clinical proficiencies. Using a medical-based education model, athletic training students are educated to provide comprehensive patient care in domains of prevention; clinical evaluation and diagnosis; immediate and emergency care; treatment and rehabilitation; and organization and professional health and well-being.

Key words: major, athletic training, USA.

Постановка проблеми. За сучасної тенденції інтеграції України до загальноєвропейського освітнього простору та світових цінностей, видається безсумнівно актуальним посилення уваги до збереження здоров'я, активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення як у глобальному розумінні, так і на рівні окремої особистості. Така фундаментальна проблема не залишилася поза увагою педагогів як важливий компонент освітнього процесу і як складова закладення основ майбутнього, формування соціокультурних цінностей та здібностей.

Таким чином, до найважливіших завдань всієї освітньої системи України належить питання підготовки майбутніх фахівців до формування компетентностей та впровадження рекреаційно-оздоровчого напрямку освіти

і, що важливо, формування активізації такої діяльності населення як основ майбутнього нації, безпосередніх детермінантів поведінки людини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. С. Мединський, у своїх дослідженнях відмічав, що до оздоровчо-реабілітаційного напрямку підготовки фахівців відносить чотири академічні спеціалізації: «Атлетичні тренування» (Athletic Training), «Продукти та харчування» (Foods & Nutrition), «Введення у рухову терапію» (Pre-Physical Therapy), «Зміцнення здоров'я» (Health Promotion)/«Рекреаційна терапія» (Recreational Therapy). Окрім того, наголошується, що назва «атлетичні тренування» є дещо некоректною, оскільки насправді фахівці цієї академічної спеціалізації не пов'язані з тренувальною діяльністю, а надають оздоровчо-реабілітаційні послуги [1, с. 110–113].

Pfeiffer R. P. та співавтори відмічають, що наріжним напрямком діяльності фахівців атлетичних тренувань є попередження спортивних травм. Специфічність спортивних травм вимагає специфіки як у їх лікуванні, так і у попередженні. Використовуючи знання, уміння та досвід попередження травм, сертифіковані фахівці з атлетичних тренувань, спільно з тренерами спрямовують свою діяльність на досягнення спортсменами максимального розвитку фізичних якостей та досягнення піку спортивної форми. Автори констатують, що сферою практичної діяльності фахівців атлетичних тренувань є: попередження травм і захворювань та підтримання здоров'я; клінічні дослідження та діагностика; невідкладна та швидка медична допомога; лікування та реабілітація; професійна організація безпеки та захист здоров'я [2, с. 26].

L. Cartwright та W. Pitney визначають, що фахова діяльність спеціаліста з атлетичних тренувань пов'язана із збереженням і покращенням здоров'я та самопочуття фізично активного населення, попередженням травм і хвороб, пов'язаних зі спортом. Окрім того, студенти даної академічної спеціалізації повинні опанувати знання у наступних напрямках: менеджмент ризиків та запобігання травм; патології травм та хвороб; клінічна ортопедична діагностика; медичні обмеження та вимоги; невідкладна допомога при травмах і хворобах; терапевтичні методи відновлення здоров'я; специфіка оздоровчих занять; фармакологія; особливості харчування при травмах і хворобах; адміністрування охорони здоров'я [3, с. 7].

T. Eaves визначає основні складові професійної діяльності фахівця з атлетичних тренувань наступним чином: попередження спортивного травматизму, визначення та діагностування травм, надання екстреної медичної допомоги, лікування, реабілітація та відновлення після усіх спортивних травм, а також організація та адміністрування поточної професійної діяльності [4, с. 11].

Виклад основного матеріалу. Академічна спеціалізація «Атлетичні тренування» – це сертифікована програма зі сфери охорони здоров'я, за якою

готують фахівців для галузі спортивної медицини. Академічна спеціалізація «Атлетичні тренування» була офіційно визнана Американською медичною асоціацією як одна із допоміжних професій немедичної спеціальності ще у 1990 році [5].

Документально засвідчена історія спортивного тренування бере початок у 1950-х роках із заснування уже згаданої нами Національної асоціації атлетичних тренерів. Згідно з інформацією, викладеною А. Крагенбрінком, автором сайту Live Strong.com, можна стверджувати, що «Атлетичні тренери» уперше були офіційно визнані на Олімпійських іграх на початку ХХ століття, де вони надавали допомогу спортсменам, які отримували травми. У США фахівці цієї галузі здобули широке визнання із початком спортивних змагань між вищими навчальними закладами.

Започаткування освітньої програми «Атлетичні тренування» пов'язують з першою книгою щодо догляду і лікування спортивних ушкоджень «Біблія Тренера» (The Trainer's Bible), написаною С. Біліком у 1917 році. Перші атлетичні тренери не володіли «методичними знаннями, а набір їхніх прийомів обмежувався розтиранням, застосуванням знеболюючих засобів, а іноді призначенням різноманітних саморобних ліків та компресів.

Першим навчальним планом з «Атлетичного тренування», схваленим NATA, був план від 1959 року. З того часу ця професія почала активно розповсюджуватися вищими навчальними закладами США. На ранньому етапі розвитку цієї академічної спеціалізації підготовка студентів здійснювалася із перспективою їхнього подальшого вчителювання у середніх загальних школах, у галузі фізичного виховання та охорони здоров'я.

На бакалаврському рівні ця програма уперше була представлена в 1969 році у таких вищих навчальних закладах: державному університеті Манкато, державному університеті Індіани, Ламарському університеті та університеті Нью Мехіко.

Під час 1970-х років Професійний освітній комітет Національної асоціації спортивних тренерів (the National Athletic Trainers' Association Professional Education Committee) сформував список завдань, які виокремлювали спортивне тренування у якості головного курсу спеціалізації та виключали пункт про вчителювання у середніх школах. Уже до червня 1982 року існувало дев'ять освітніх програм з підготовки спортивних тренерів, що були схвалені Професійним освітнім комітетом Національної асоціації спортивних тренерів.

Як тільки атлетичне тренування було визнано однією із допоміжних професій немедичної спеціальності, почався процес акредитації навчальних програм. Комітет із навчання та акредитації допоміжних професій немедичної спеціальності взяв на себе відповідальність за розробку вимог до програми для атлетичних тренерів-початківців у 1993 році. У 2003 році Об'єднаний ревізійний комітет зі спортивного тренування повністю перейняв процес

і став незалежною акредитаційною установою, яка акредитує інші допоміжні професії немедичної спеціальності. Через три роки ним офіційно став Комітетом із акредитації освіти спортивних тренерів (Committee for Accreditation of Athletic Training Education), який очолює акредитацію освітніх програм «Атлетичного тренування» у США.

Висновки. З 1959 року професія «Атлетичного тренування» почала активно розповсюджуватися вищими навчальними закладами США. На сьогоднішній день – це сертифікована програма зі сфери охорони здоров'я, за якою готують фахівців для галузі спортивної медицини та є визнаною допоміжною професією немедичної спеціальності. Цілі і завдання таких навчальних програм спрямовані на підготовку фахівців, здатних на високому рівні професіоналізму організувати рекреаційно-дозвілєву, оздоровчо-реабілітаційну діяльність.

Список використаних джерел:

1. Мединський С.В. Система професійної підготовки фахівців фізичного виховання і спорту у Сполучених Штатах Америки : монографія / С.В. Мединський. – Чернівці : Родовід, 2016. – 472 с.
2. Pfeiffer R. P. Concepts of Athletic Training / Ronald P. Pfeiffer, Brent C. Mangus, Cindy Trowbridge. – Burlington, Massachusetts : Jones & Bartlett Publishers, 2014. – 416 p.
3. Cartwright L. Fundamentals of Athletic Training / Lorin Cartwright, William Pitney. – Champaign, IL. : Human Kinetics, 2011. – 395 p.
4. Eaves T. The Practical Guide to Athletic Training / Ted Eaves. – Sudbury : Jones & Bartlett Publishers, 2011. – 246 p
5. Athletic training [Electronic resource]. – Access mode: http://en.wikipedia.org/wiki/Athletic_trainer.